

There are no translations available.

Аз марги рӯзноманигори варзида Чамол Хошукчӣ сўйистифода кардан хамакнун расми кори нахзатиён шудааст. Расонаи ифротии нахзатӣ матлабе тахти номи «Шахид Хошукчӣ ва таъхири амалиёт дар Бадахшон» интишор дода, ҳатто Хошукчиро ҳам намегузоранд, ки дар он дунё осуда бошад. Акнун палидии мансабталошӣ ва игвогариро дарёфтам, ки аз ҳар чиз ва падида, аз ҷумла аз марги инсон ҳам ба унвони аслиҳаи мубориза сўйистифода мешавад. Аз марги ин рӯзноманигори араб ҳам, ки голибан зидди назарҳои нахзатӣ будааст, нахзат ханомасозӣ мекунад. Ба ҷанд нуктаи муҳим дар робита бо баҳси матлаб тавачҷух мекунем:

1. Аслан, марги рӯзноманигори саудӣ Ҷамол Хошукчиро бо ҷаводиси ахири Бадахшон рабт додан, танҳо барои як гурӯҳ зарур аст ва он ҷам бошад, наъзатиё ва афроди ба он наздик. Ин бори ҷандум аст, ки ба ном коршиносони наъзатӣ дар берун аз кишвар ин ду ӯодисаи ба якдигар рабт надоштаре ба таври сунъӣ ба ҷам иртибот медиҳанд ва меӯшанд ба ин восита мардуми Бадахшонро алайҳи давлат ва Ђукумат бишӯронанд. Ђар маротибае, ки ин корашон барор нагирифт, аз нав дурӯғ мебофанд ва шоеаю овозаҳои ӯарҳела мебарокананд, то ӯар ӯуре шуда бар дигаргунии вазъ (албатта, ба манфиати ҳудашон) тасаллут ёбанд. Бинобар ин, матолибе, ки наъзатиён дар ин замина мунташир мекунанд, танҳо ба дарди тими наъзатӣ меӯраду ҳалос. Баъдан даҳл кардан дар кори ӯукумати Арабистони Саудӣ ва эроду нуктагирии фаъолияти ҷандаи Бен Салмон ба манфиати гурӯҳиёест наъзатсифату наъзатмаоб.

2. Ђамкориё дар самтҳои гуногун миёни давлату кишварҳо шартӣ асосии низомӣ давлатдорӣ дар дусад соли ахир мебошад ва Ђумӯурии Тоҷикистон бо Арабистони Саудӣ ҷам дар асоси ҷонунмандии муносибот ӯамкорӣ менамоянд. Ин навъи ӯамкорию Тоҷикистон бо дигар кишвару давлатҳо ӯам дунбол мекунад ва аз даруни муносиботи дуӯонибаи сиёсӣ иқтисодӣ ва дипломатии Тоҷикистону Арабистон ҷирк кофтан кори душманону бадбинонест мисли ТТЭ ЂНИ. Реша дар ин ӯост, ки Арабистон ва Ђукумати Бен Салмон бо ТТЭ ЂНИ ӯамкорӣ намекунад, вағарна дар як они воғид муносибати наъзат бо ин кишвари исломӣ тағйир меёбад ва ба ҳушодаду пешодаи раӯбарияти Саудӣ мебардозад. Дар бораи тарӯҳои низомӣ, ки гӯё тавассути сармояи Арабистони Саудӣ дар минтақа амалӣ мебарданд, ӯаминро бояд гуфт, ки ҷунин тарӯи низомӣ ӯарғиз дар назар гирифта нашудааст ва самти ӯамкориёи ду давлат бар мабнои зуӯуроти иқтисодӣ маданӣ устувор аст. Масъалаи дигар, ки онро дастак карда, коршиносони наъзатӣ алайҳи Тоҷикистон истифода мебаранд, марзи мазӯабӣ-идеологӣ ду кишвар аст. Бояд ёдовар шуд, ки на Тоҷикистон ва на Арабистон дар муддати ӯамкорӣ аз картаи мазӯаб ва ӯувиати мазӯабӣ дар муносибот истифода накардаанд ва сарӯади муносиботи давлатҳо сирф дипломатӣ ва манфиатҳои иқтисодӣ дуӯониба аст. Бинобар ин, Тоҷикистон ба ҷигунагии шакли давлатдорӣ Саудӣ ва дар иваз, Саудӣ бар кайфияти давлатдорӣ Тоҷикистон коре надоранд ва баӯсҳои исломӣ ва дуньявӣ

дар ӯараёни муносиботи дипломатӣ аслан, ӯой надоранд.

3.Алибат дар матлаби коршиносони нахзатӣ он аст, ки амалиёти Бадахшонро онҳо ба сармояи Саудӣ марбут медонанд ва ӯиё барои танг кардани нуфузи Эрон дар минтақа ва суйистифода аз Бадахшон саудино меҳонанд алайҳи режими ӯумӯурии исломии шиӣ мубориза бубаранд. Алабо, Саудӣ бо кишварҳои пешрафтае мисли ИМА, Англия, Руссия ва амсоли инҳо намонкорӣ мекунад ва агар бо Тоҷикистон дар заминаҳои иқтисодӣ намонкорӣ дошта бошад, чӣ айбест. Албатта, айб нест, аммо барои нахзат ва холағони нахзатӣ, ки аз берун ӯараёни муносиботи дипломатии Тоҷикистонро бо давлатҳои дигар назорат мекунад ва аз наҳваи муносибот барои худ ва муридонашон суд меӯӯянд, муносиботи дипломатии Тоҷикистону Саудӣ бар манфиати кор нест. Ин аст, ки пойи Хошукчиро намон васат мекашанд, то ки аз чунин наҳи васвасаву дағдаға дар муносибот мушкил эӯод бикунанд.

4.Дигар ин ки дар Бадахшон фаӯолияти гурӯҳои ӯиноятӣ наӯӯз катъ нашудааст ва мақомоти зиддаҳли давлатӣ танҳо бо гурӯҳои ӯиноӣ муқобилият мекунад, то тартиботро дар минтақа ӯорӣ намонанд. На Президенти кишвар ва на мақомоти қудратӣ бо мардум даргир нашудаанд ва наҳфи асосӣ ин ӯо бар сари нуфузи гурӯҳои ӯиноӣ бар аҳолии шаҳри Хоруғ ва дигар минтақаҳои Бадахшон тамаркуз мекунад. Давлат наҳ гоӯ мардуми Бадахшонро ба шиӣ ва исмоили будан айбдор накардааст ва давлати Тоҷикистон тибки Конститутсия давлати дунявӣ ва наӯӯқбунӯд аст ва дар он гуногунакидагӣ меӯери муносиботи илтимои талаққӣ мешавад. Ин нахзат аст, ки дар ибтидои солҳои навадум бо таассубу хурофоти динӣ-мазҳабӣ рӯи мардум тасаллут ёфта, сабабгори ӯанги шаҳрвандӣ шуд ва даң-понздаң соли ахир намон «иқдомот»-и нахзатӣ (ин маротиба таңти раңбарӣ ва васояти Кабирӣ ва тими нави нахзатӣ) идома ёфта, мафшушиятҳои фикрӣ ва ақидатиро дар ӯомеа ба вуӯуд овард. Шиӣ ва суннӣ, намончунин масеҳию зардушті ва будоию яӯудӣ будани афроди ӯомеа кори шахсӣ ва инфиродии мардум маңсуб меёбад ва давлати Тоҷикистон наҳгиз бар бартарии мазҳабӣ даъват накарда ва намекунад. Ин нахзатмаобонанд, ки ба хоҳири бароварда сохтани ниёзҳоишон гоӯ аврупоӣ мешаванду гоӯ исломӣ ва намон тур буқаламона зиндагӣ мекунад. Мардуми Бадахшон медонанд, ки нахзат чӣ ташкилаест ва барои бароварда сохтани кадом нияту ниёз даст ба кор шудааст ва кашидани пойи мардуми шарифи Бадахшон ба тавтеаи навбатии нахзатӣ кори мардона нест. Эҳтиёт бояд буд!

Фаридун Ориёӣ